

Asia: VN/22156/2022

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Tiilikkajärven kansallispuiston laajentamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Pohjois-Savon maakuntahallitus ja Rautavaaran kunta ovat tehneet elokuussa 2020 ympäristöministeriölle aloitteen Tiilikkajärven kansallispuiston laajentamisesta Metsäkartanon leirikeskukseen saakka. Aloitteen jälkeen Rautavaaran kunta käynnisti liiton rahoittamana MasterPlan-työn, jossa suunniteltiin laajennuksen aluerajausta ja arvioitiin sen vaikutuksia luonnolle, aluetaloudelle ja matkailulle. Rautavaaran kunta on kuullut hankkeen aikana alueen asukkaita, yrittäjiä, yhdistys- ja seuratoimijoita sekä metsäystahoja.

Laajennusta on valmisteltu ympäristöministeriön virkatyönä Rautavaaran kunnan MasterPlan -suunnitelman pohjalta. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle marraskuussa 2022 ja tavoitteena on, että eduskunta käsittelee lakiesityksen kevätistuntokaudella 2023.

Tiilikkajärven kansallispuistoon esitetyt laajennusalueet sijaitsevat Tiilikkajärven kansallispuiston viereisillä Tiilikan, Löytynsuon-Maamonsuon, Pumpulikirkon ja Haravalehdon Natura 2000 -alueilla sekä Ylä-Keyritty -järven pohjoispuolella. Laajentamisen myötä kansallispuistoon liitettäisiin edustavia suoalueita Löytynsuon ympäristöstä sekä luonnontilaista, vanhaa kuusivaltaista metsää Pumpulikirkon alueelta. Myös geologisesti merkittävä Pumpulikirkon hiidenkirnu sisältyisi laajennusalueeseen. Laajennus edistäisi myös virkistyskäyttöä kytkemällä nykyisen Tiilikkajärven kansallispuiston, Pumpulikirkon metsien sekä Metsäkartanon leirikeskuksen yhteen.

Tiilikkajärven kansallispuiston laajentaminen toisi luonnoksen mukaan suojelun piiriin myös nykyisellään metsätalouskäytössä olevia alueita Pumpulikirkon alueelta sekä Ylä-Keyritty järven pohjoispuolelta Nuorisokeskus Metsäkartanon ympäristöstä. Laajennuksen myötä Tiilikkajärven kansallispuiston nykyiset rauhoitussäännökset laajenisivat koskemaan koko laajennusaluetta. Siten metsätalouskäyttö Pumpulikirkon Natura-alueella sekä Ylä-Keyritty järven pohjoispuolella

Metsäkartanon ympäristössä päättyisi. Myös metsästys rajoittuisi vain hirvenajoon kansallispuiston alueella.

Esitetyllä kansallispuiston laajennusalueella sijaitsee Metsähallituksen jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen havaintoalue. Havaintoalueiden metsissä ei tehdä avohakkuita vaan käytetään peitteisyyttä ylläpitäviä hakkuutapoja, joita ovat: 1) eri-ikäisrakenteisen metsän poimintahakkuu, 2) pienalakasvatus, 3) uudistuskypsän metsän väljennyshakkuu, 4) ylispuuhakkuu säästöpuustolla ja 5) kuusen ja männyn suojuspuuhakkuu.

Metsähallituksen edustajat eivät ole olleet mukana Tiilikkajärven kansallispuiston laajennuksen MasterPlan 2021-2031 -hankkeen ohjausryhmässä, mutta ovat olleet paikalla joitain kertoja kokoontuneessa laajennushankkeen työryhmässä keväällä 2021.

Metsähallituksen jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen havaintoalueen merkittävyys on tullut selkeästi Pohjois-Savon liiton tietoon vasta valmisteilla olevan Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 (2. vaihe) kaavaluonnosten palautteessa keväällä 2022.

Pohjois-Savon liitto toteaa lausuntonaan, että liitolla on vahva tahtotila sovittaa yhteen ensisijainen tavoite kansallispuiston laajennuksesta ja toisaalta turvata jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen havaintoalueen toiminnan jatkuvuus. Havaintoalueen tuottama tieteellinen tutkimustieto nähdään metsäiselle maakunnalle erittäin tärkeänä. Pohjois-Savon liitto on neuvotellut syyskuussa Rautavaaran kunnan ja Metsähallituksen kanssa muutoksista kansallispuiston laajennusalueeseen ja neuvotteluissa on saavutettu yhteinen näkemys. Kansallispuiston laajennuksen on tunnistettu olevan koko Pohjois-Savolle maakunnallisesti erittäin merkittävä.

Pohjois-Savon liitto esittää lausuntonaan seuraavia, liitekartassa kuvattuja, muutoksia Tiilikkajärven kansallispuiston laajennusalueeseen:

Ylä-Keyrityn asemakaavoitettu alue, liitekartassa alue nro 1, (Metsäkartano) sekä asemakaavan laajennus ja muutos (Metsäkylän kaava) v. 2005 tulee jättää kansallispuistolaajennuksen ulkopuolelle.

Pumpulikirkon Natura 2000 -alueelta lisätään kansallispuiston laajennusalueeseen täydennyksenä Ilvessuon ja Penkkisuon alue, liitekartassa (liitekartat lähetetään YM:n kirjaamoon erillisinä liitteinä) alue nro 2.

Pois jätetään kaikkein käsitellyimpiä talousmetsäalueita, joilla on tiheä metsäautotieverkosto, liitekartassa alue nro 3. Pois rajataan myös jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen alueita, joilla sijaitsee havaintoalueita, nro 4.

Esitetyn kansallispuiston laajennuksen alueelle, Metsäkartanon läheisyyteen sijoittuu moottorikelkkareitistöä (nro 5), jonka olemassaolo ja kehittäminen tulee turvata myös osana kansallispuistoa.

Pohjois-Savon liiton esittämä Tiilikkajärven kansallispuiston laajennusalue on kooltaan noin 1705 ha. Siihen yhdistettynä Tornatorin omistama, noin 1542 ha:n, alue muodostaisi laajennusalueen pinta-alaaksi yhteensä 3 247 ha. MasterPlanissa kuvattu kansallispuiston laajennusalueen pinta-ala oli 4067 ha. Alkuperäisessä Ympäristöministeriön esityksessä Metsähallituksen jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen alue supistuisi noin 1345 ha. Tämän lausunnon liitteenä olevassa karttarajauksessa jatkuvapeitteisen metsänkasvatuksen alue pienenee vain 485 ha. Poisrajattavaksi esittämillämme alueilla sijaitsevat tärkeät havaintoalueet (liitekartassa nro 4).

Mkj:n ehdotus: Maakuntahallitus päättää hyväksyä lausunnon karttaliitteineen (lähetetty YM:n kirjaamoon erikseen).

Päätös: Maakuntahallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Kajan Irma
Pohjois-Savon liitto - Alueidenkäyttö